

famia iuris, si suam vel suorum prosequat iniuriam: vt. j. ista. l. l. hi tamen. & l. qui iudicio. ff. eod. & in casibus exceptuatis, vt in l. famosi. ff. ad. l. iul. maie. & in l. mulier. ff. de accusa. & nisi contra suum accusatorem secundum Bart. in. d. l. qui accusare. probatur. in. l. is qui reus. ff. de publi. iudic. habes etiam ex ista. l. cum dicit (dado) quod criminofus etiam conuictus de crimine, si non sit condemnatus non repellit ab accusando non enim sola probatio criminis facit que infamem infamia iuris. l. athletas. §. ca lumniator. ff. de his qui nota. infam. glo. & docto. in. c. super eo. el. i. de testibus. & in. c. i. de exceptio. & hoc de iure civili, secus de iure canonico, ex quo

nin aquel que le fuesse prouado que dixesse falso testimonio ^a, o que rescibiera dineros ^b porque acusasse a otro, ^c o que desamparasse por ellos la acusacion que ouiesse fecha. E a vn dezimos que aquel que ouiesse fechas dos acusaciones non puede fazer la tercera ^d fasta que sean acabadas por juyzio las primeras. Otro si dezimos que ome que es muy pobre, ^e que non ha la valia de cinquenta marauedis: ^f non puede fazer acusacion. Nin los que fueren compañeros en algun yerro, ^g non pueden acusar el vno

- a **Falso testimonio.** Concor. cū. d. l. qui accusare. & l. alij. ff. eo. & c. con sanguineorū. 3. q. 5. & limita nisi suam vel suorum prosequat iniuriā vi. j. ea. l. & l. hi tamen. ff. eo. & in criminib⁹ exceptis, vt dictum est. §. & nota cum dicit (prouado) quia non exigitur, qd sit de hoc cōdenat⁹.
- b **Dineros.** Concor. cū. l. qui iudicio, in fine, & l. qui accusare. ff. eo. & l. eadē. §. 1. & 2. ff. ad. l. iul. repe. l. generaliter. & l. veluti. ff. de verb. oblig. c. concussionis. i. q. 1. & hoc est ratione præsumptæ calumniæ: ex quo sic per pecuniam acquisiuit. secundū Gandi. in. d. suo tract. sub rub. qui accusare non pot. leu ratione solitæ turpis negotiationis: secundū Ang. Areti. in. d. suo tracta. in parte. nec non ad quærelam. col. 8.
- c **Acusasse a otro.** Dynus quem refert Alber. in. d. l. qui accusare, cum ibi dicitur, ob accusandum, vel non accusandum: exponit accusandum: innocentem ob non accusandum nocentem. Ego verò simpliciter intelligerem, siue detur ob accusandum innocentem, vel nocentem: siue ob non accusandum nocentē, vel innocentem: cū ista. l. nec aliæ non distingant, & militent rationes. §. proxima gl. dicte.
- d **La tercera.** Concor. cum. d. l. qui accusare. ff. eo. & l. cum rationibus C. qui accusare non poss. & tradit Specu. ti. de accusatore. co. 2. ver. item qd non potest. Ang. Are. in. d. suo tractatu. & parte. nec non ad quærelā. col. 6. & vi. per Bar. in. l. hos accusare. §. lege Iulia. ff. eo. vbi distinguit, an accusentur plures de vno, & eodem delicto, seu diuersis eodem tamen tempore: & facto cōmissis: & tūc etiā mille poterit accusare in vno libello: vi. ibi notabilia exēpla per eū, & per Ang. qui dicit qd possunt eodem libello accusari productores testiū, & testes qui falsum dixerūt: licet non præcesserit consiliū cōmunicatū de dicēdo falsum: licet Marti. Sila. relatus à Ioā. Andre. in additio. ad Specula. vbi. §. in additio. incipienti ad intellectum aliter dixerit: si tamē vult accusare diuersos, & de diuersis criminibus, diuersis tēporibus cōmissis: tunc duos potest vt hic, & in. d. l. cū rationibus: & l. qui accusare. non tamē vno libello: vt in. d. §. lege Iulia. & in. c. prohibētur. 2. q. 1. per. gl. plures vero non possent accusare: nisi suā vel suorū prosequerēt iniuriam: vt. j. ea. l. & d. l. cum rationibus: & vi. etiam ibi p. Bar. quid si de hoc non opponatur. Iudici vero inquirenti, an obest exceptio pluralitatis: Bald. in. d. l. cū rationibus. in fine, qd non: quia in iudice cessat suspicio turpis quæstus. l. iubemus. C. ad. l. iul. repet.
- e **Muy pobre.** Concordat cum. l. nonnulli. ff. eo. & c. prohibentur. & c. in primis. 2. q. 1. præsumit enim contra tales, qd possunt de facili corrūpi: secundum Spec. tit. de accusatore. §. 1. co. 8. ver. item excipitur vbi lo. And. in additio. referens Rosfredū dicit, qd admitteretur vbi ista ratio cessaret, & idem voluit glo. in. d. l. nonnulli.

f **Cinquenta maruedis.** Taxatur hic quis dicat pauper, imo & nimis pauper, & cum lex taxat, standū est taxationi legis: vt hic, & in l. de successio liber. §. sed nostra. quando vero lex non exprimit cōmittit arbitrio iudicis, vt in aut. præterea. C. vnde vir. & vxor. qui habet arbitrii secundum qualitatem personarū, & facti: aliter em dicit paup miles, & nobilis, quā rusticus, & vilis: & aliter qui fideiubere debet in magna causa, quā in modica secundum Alberi. & Ange. in. d. l. non nulli.

Sal otro, sobre aquel mal que fizieron de consuno, nin el que fuere fieruo ^h al Señor que lo aforro: ⁱ nin el fijo, nin el nieto ^k al padre nin al auuelo: nin el hermano ^l a su hermano, nin el criado, ^m o el seruiete e familiar ⁿ a aquel que lo cria, o en cuya compañía biuio faziendo seruiicio, o guardandolo. Pero si alguno destos sobredichos quisiere fazer acusacion contra otros, en pleyto de traycion ^o que pertenesciesse al Rey, o al reyno, o por tuerto, o mal que ellos mesmos ^p ouiesse rescibido, o sus parien-

g **Compañeros en algun yerro.** Concor. cū. l. si filium. C. de lib. causa. vbi vi. per gloss. & Bald. qualiter debeat formari ista exceptio, ne excipiens videat, crimēfateri ac

cusat tamen particeps participem in crimine læsæ maiestatis, falsæ monetæ, sacrilegij, hæresis, fraudatæ annonæ, dilapidationis sui prelati, simoniæ, & cū latronem accusat, secundum Spec. tit. de accusatore. §. 1. col. 6. vers. item repellitur. qui fuit socius coniuncto. ver. si. & quod ipse notat in ti. de teste. §. 1. ver. item qd socius Ang. in. d. l. qui accusare. in fin. vi. quæ dixi in. l. 21. tit. 16. par. 3.

- h **Sieruo.** Dum est in seruitute clarum est: vt in. l. sequenti: quia pro nihilo reputatur. l. quod attinet & l. seruitutem. ff. de regu. iur.
- i **Al señor que lo aforro.** Concor. cum. d. l. qui accusare. in fine. ff. eod. & puniuntur, si accusent. l. si. C. qui accu. non poss. vi. in. l. 3. tit. 2. 3. par. & vide in glo. sequenti.
- k **Ni el fijo ni el nieto.** Concord. cum. l. hi tamen. §. primo. ff. eodem. in grauibus tamen delictis permittitur istis accusare: secundum Iacob. de Aren. Bartol. & Alberic. & Ange. ibi & intellige graue crimen: secundum Angel. cum pater vel patronus in filium, vel in libertum in seuit, & dicitur patronus in seuire, si cucurbitauit vxorem liberti. l. si adulterium. §. liberto. ff. de adulter. vide per Angel. Areti. in. d. tracta. in parte. nec non ad quærelam. columna nona. ver. sicu. 21. repellitur filius etiam emancipatus: vbi intelligit, & limitat, quod tunc isti pro graui accusant, quando ciuilitate cōmodè agere non possent. l. quinta. C. ad. l. Corne. de falsis. tenet etiam Salyce. in. l. iniquum. C. qui accu. non poss. Quis autem econtra si pater, vel au⁹ accuset filium, vel nepotem: vel patronus libertum? Specula. dicit forte esse idem in titu. de accusatore. §. 1. col. 10. vers. item quod est libertus, nisi quando accusaret de crimine in se commissio. l. inauditum. ff. ad. l. Corne. de Sicca. l. propter insidias. C. qui accu. non poss. vide Specu. vbi. §. ver. item quod e t frater.
- l **Ni el hermano.** De magno, & capitali crimine intellige: & si faciat poena exilij plectendus est. l. si magnum, & l. si sororem. C. qui accusare non possunt. & intellige etiam de fratre naturali: secundum Salyce. in. d. l. si magnum. vbi Alberic. & Angel. extendunt ad socios honestæ societatis, quæ vicem fraternitatis obtinet. l. verum. ff. pro socio.
- m **Criado.** Concord. cum. l. iniquum. C. qui accusare non possunt. vbi gloss. intelligit de nutritis, qui erant expositi: vbi Ange. istos vocat homines maledictos, qui (vt coluber contra rusticum) erigunt ceruicem contra educatores.
- n **Seruiete e familiar.** Concord. cum. l. pen. C. qui accu. non poss. vide tex. & quæ ibi dixi in. l. 6. tit. 2. 3. parti.
- o **Traycion.** Concordat cum. l. famosi. ff. ad legem Iuliam maiestat. & l. in quæstionibus, & habes hic decisum: quod etiam infamis damnatus de publico iudicio potest accusare de crimine læsæ maiestatis: vt & voluit Barto. in. d. l. qui accusare. licet gloss. voluit contrarium, in. l. qui iudicio. ff. eo. contra quam tenet Angel. Areti. in. d. suo tractatu. in parte. che ay tradito la patria. colum. 2. vers. quæro. quis possit: & adde ad istam. l. Specul. tit. de accusatore. circa finem. ver. in summa.
- p **Ellos mismos.** Concord. cum. l. hi tamen omnes. ff. eo. & c. omnibus. 4. q. 3. & 2. q. 1. c. prohibentur.

Partida setena.

A 3